

Stabsavdelningen

m.remissvar@regeringskansliet
m.naturmiljoenheten@regeringskansliet.se
agnetha.alriksson@regeringskansliet.se

Yttrande över skogsutredningens betänkande SOU 2020:73 Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen

Övergripande

De areella näringarna utgör en betydande del av näringslivet i Bergs kommun. Bergs kommun delar utredningens målsättning att främja skogsnäring och hållbar skoglig tillväxt, men anser att utredningen missat utredningsdirektivets kärna och inte lever upp till ambitionen att stärka äganderätten till skog. Utredningens förslag att avsätta ca 284 000 hektar i Jämtlands fjällkommuner är en åtgärd som kommer att få stor negativ inverkan på individer, näringsliv och kommuner.

Behov av avsättning för biologisk mångfald

En stor del av de utpekade områdena som är föreslagna att skyddas, är sedan århundraden brukade. De delar som föreslås skyddas är redan fragmentiserade av tidigare skogsbruk och vägar, därmed måste de generellt höga naturvärdena ifrågasättas.

Att de fjällnära skogarna till övervägande delen är kontinuitetsskogar stämmer inte. Förutom de naturliga kalamiteterna som brand, storm och insekter, har stora delar av fjällskogsarealen varit både blådade och kalhuggna.

Ekonomi

De enskilda skogsinnehaven är av stor ekonomisk betydelse för såväl enskilda individer som för näringslivet. Att avsätta de arealer som föreslås, skulle slå orimligt hårt mot den areella näringen och den etablerade virkesindustrin i berörda kommuner och regioner. Redan idag finns betydande arealer med formella skydd.

Ett brukningsvärt skogsinnehav kan vara avgörande för människors möjlighet att bygga och renovera bostäder eller driva företag. Det finns en stark tradition av mångbruk av skogen i Bergs kommun, vilket skapar förutsättningar för tillväxt och en levande landsbygd.

Brukningsvärda skogsinnehav har många gånger varit lösningen för att beviljas lån, då den tjänat som säkerhet och därmed möjliggjort utveckling av företag eller lån till bostad.

Brukningsvärda skogar genererar ett stort antal direkta arbetstillfällen och därmed skatteintäkter.

Överflyttning av värden från skog till turism

Utredningen lägger stort fokus på att belysa positiva aspekter för turism och rekreation. I Bergs kommun är både turism och skogsbruk viktiga basnäringar. I utredningen uttrycks att det skulle finnas en potential att förflytta värdet av ett aktivt skogsbruk till en utveckling av turismen genom utökat turismföretagande, både bland skogsägare och samer och att den samhällsekonomiska nyttan av skogsbruket bedöms vara betydligt lägre än nyttan av att avsätta dessa områden för ändamål så som naturvård, renskötsel och naturturism.

Länet och Bergs kommun har en av landets mest utvecklade och professionellt drivna besöksnäringar, vilket har stor lokal- och regionalekonomisk betydelse. Trots det kan konstateras att skogsnäringen omsätter mer än besöksnäringen. Kommunens bedömning är att det är omöjligt att utveckla turismen på ett sätt så den kan ersätta ett aktivt skogsbruk lokal- och regionalekonomiskt. Att utveckla naturturism i fjällmiljö i stor skala för att kompensera för skogsbruket är tveksamt, då det redan idag är en utmaning att hantera slitage på mark och leder samt störningar för renskötseln.

Förslag till politik som kommer att påverka enskilda och lokalsamhällen på ett väldigt tydligt negativt sätt, får inte slätas över i en utredning med till synes ogrundade spekulationer kring den framtida utvecklingen.

Kunskapskrav

Utredningens förslag avseende "kunskapskravet" innebär att myndigheternas utredningsansvar förskjuts på den enskilde skogsägaren. Utredningen föreslår att skogsägare i samband med avverkningsanmälan ska redovisa vilka naturvärden som finns i berört område och vilken hänsyn som ska tas till det. Konsekvenserna av ett sådant förslag går inte att utläsa idag. Förslaget strider mot grundlagen, då det där framgår att det är staten som ska visa att en rådighetsinskränkning är nödvändig. Det innebär en väsentlig försämring av både rättssäkerhet och äganderätt.

Utöver kunskapskrav anser utredaren att miljöbalkens kunskapskrav ska tillämpas när skogsbruksåtgärder är anmälningspliktiga enligt miljöbalken. Det riskerar att alltid aktualiseras när skogen har vissa naturvärden. Bergs kommun anser att skogsägare aldrig ska behöva vidta omfattande undersökningar eller inventeringar av naturvärden för att få bruka sin skog.

Bergs kommun är starkt kritisk till förslaget att avverkningsanmälningar inte längre ska ses som samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken. Det skulle ofta innebära ett dubbelt anmälningstvång. Anmälningsplikten enligt miljöbalken bör tas bort helt för skogsbruksåtgärder.

Flexibla skydds- och ersättningsformer

Utredningen föreslår att formellt skydd huvudsakligen ska vara frivilligt och bygga på ägarens medgivande. Ett bra förslag som ökar skogsägarens vilja att bevara och utveckla naturvärden.

Samtidigt föreslår utredning undantag från frivilligheten i form av särskilt prioriterade värden som produktiv- och icke produktiv fjällnära skog. Med de

undantagen kommer frivilligheten i praktiken bara finnas på papperet, därför bör man bortse från undantagen.

I de fall frivilligt skydd sker bör ersättningen till skogsägaren inte som idag göras i form av engångsersättning, utan i stället i form av årliga utbetalningar motsvarande den avkastning det skyddade området skulle genererat om det nyttjats för rationellt skogsbruk.

Den årliga ersättningen ska knytas till fastigheten och på så sätt bibehålla fastighetens ekonomiska avkastningsförmåga.

Allt skydd bör tidsbegränsas och därmed kan behovet av fortsatt skydd ställas mot andra behov och kunskaper vid olika tillfällen.

Therese Kärngard
Kommunstyrelsens ordförande